

Psalm 8

1 Een psalm van David, voor de koorleider, op 'De Gittith'.

Psalm 8 is, zoals uit het opschrift blijkt, een psalm van David. De woorden "voor de koorleider, op de *gittith*" waren mogelijk het onderschrift van Psalm 7 en niet het opschrift van Psalm 8¹.

Wie Psalm 8 voor het eerst leest, denkt misschien dat dit lied betrekking heeft op de schepping van de mens door de Almachtige. Toen God het eerste mensenpaar had geschapen, zei Hij tegen hen: "Weest vruchtbaar en wordt talrijk; vervult de aarde en onderwerpt haar, heerst over de vissen der zee en over het gevogelte des hemels en over al het gedierte, dat op de aarde kruipt" (Gen. 1:28). Volgens velen is de mens de "kroon van de schepping", want de Schepper heeft de mensheid "met eer en heerlijkheid gekroond, en hem doen heersen over de werken van Zijn handen" (Psa. 8:6-7). Uit de manier waarop Psalm 8 in het Nieuwe Testament wordt aangehaald, blijkt echter dat de "mensenzoon" die in Psa. 8:5 wordt genoemd, niet de mens in het algemeen is, maar de Zoon des mensen: de Messias Die is opgestaan uit de doden en Die door Zijn Vader is bekleed met onvergankelijke heerlijkheid. Psalm 8 wordt in het Nieuwe Testament op minstens vier plaatsen aangehaald:

1. Toen de Here "de geldwisselaars en allen die kochten en verkochten" uit de tempel had gedreven, kwamen er blinden en kreupelen naar Hem toe, die Hij genas. Kinderen die Zijn wonderen zagen, riepen: "Hosanna voor de Zoon van David!" (wat: Redding, dank zij de Zoon van David! kan betekenen). De overpriesters en de Schriftgeleerden ergerden zich en zeiden: "Hoort U wat dezen zeggen?", waarop de Here antwoordde: "Jawel, maar hebt u nooit gelezen: *'Uit [de] mond van kleine kinderen en zuigelingen hebt U zich lof bereid?'*" (Matth. 21:16). De Heiland verwees naar Psalm 8:3, en de evangelienschrijver gaf het psalmvers weer zoals het is vertaald in de Septuagint.

2. In de brief aan de Hebreëen merkt de schrijver op: "Iemand heeft ergens betuigd en gezegd: *'Wat is [de] mens dat U hem gedenkt, of [de] mensenzoon dat U acht op hem geeft? U hebt hem een weinig minder gemaakt dan [de] engelen; met heerlijkheid en eer hebt U hem gekroond <en hem gesteld over de werken van Uw handen>; alles hebt U onder zijn voeten onderworpen'*" (Heb. 2:6-8). De "iemand die dat ergens heeft betuigd" was koning David, en de koning zei dit in Psalm 8:5-7.

3. Over de toekomstige regering van Christus zegt de apostel Paulus: "Want Hij moet regeren, totdat Hij al Zijn vijanden onder Zijn voeten heeft gelegd. Als laatste vijand wordt de dood te niet gedaan. Want *'Hij heeft alles aan Zijn voeten onderworpen'*. Wanneer Hij nu zegt dat alles [Hem] onderworpen is, is het duidelijk dat Hij wordt uitgezonderd die Hem alles onderworpen heeft. Maar wanneer Hem alles onderworpen

---

¹ Zie het vorige hoofdstuk (over Psalm 7) voor nadere uitleg.

is, dan zal <ook> de Zoon zelf onderworpen zijn aan Hem die Hem alles onderworpen heeft, opdat God alles in allen zal zijn” (1 Kor. 15:25-28). De woorden: “Hij heeft alles aan Zijn voeten onderworpen” zijn een citaat uit Psalm 8:7.

4. In de brief aan de Efeziërs schrijft Paulus over Christus: “*En Hij heeft alles aan Zijn voeten onderworpen* en Hem als hoofd over alles gegeven aan de gemeente die Zijn lichaam is, de volheid van Hem die alles in allen vervult” (Efe. 1:22-23). Het begin van deze zin is een citaat uit Psalm 8:7.

Volgens de schrijvers van het Nieuwe Testament is Psa. 8:6-7 nog steeds niet vervuld. Deze psalm heeft betrekking op “het *toekomstige* aardrijk” (Heb. 2:5), de toestand in de wereld die zal aanvangen wanneer de Messias verschijnt. De mens, aan wiens voeten alles is onderworpen, is de Zoon des mensen, die als een sterveling op aarde heeft geleefd, maar door Gods kracht is opgewekt uit de doden en is gezet aan Gods rechterhand, in de hemelse [gewesten] (Efe. 1:20). **Hij** moet als koning regeren en zal alle vijandschap te niet doen (1 Kor. 15:24-26), want God heeft alles aan **Zijn** voeten onderworpen. De komende Koning is Gods Zoon (Heb. 1:1-14, 2:9-10), die bij Zijn opstanding en hemelvaart “met heerlijkheid en eer is gekroond”. Hoewel we nog niet zien dat alles aan Hem is onderworpen, heeft de Schepper “niets overgelaten dat Hem niet onderworpen zou zijn” (Heb. 2:8). Al het geschapene is onder Zijn voeten gelegd. Op de toekomstige nieuwe aarde zal **Hij** als koning regeren.

Toch is de roeping van de mensheid om over de schepping te heersen (Gen. 1:28) nog steeds van kracht. De genadegaven en de roeping van God zijn immers onberouwelijk (Rom. 11:29). Gelovigen uit Israël zullen in de koninklijke en priesterlijke waardigheid van de Messias mogen delen (Openb. 1:6, 5:9-10, 20:6; vgl. Exod. 19:6, Jes. 61:6, 1 Petr. 2:5,9). Ook de gemeente uit de volken, het lichaam van Christus, zal deel hebben aan de heerlijkheid van de Messias. Ze is immers “de volheid van Hem die alles in allen vervult” (Efe. 1:23) en ze is “gezegend met alle geestelijke zegening in de hemelse [gewesten] in Christus” (Efe. 1:3).

De mensheid, die momenteel nog aan de slavernij van de zonde en de vergankelijkheid is onderworpen, kan en zal dankzij de Messias aan haar bestemming gaan beantwoorden. De verheven positie die in Psalm 8 wordt beschreven, komt in de eerste plaats toe aan Hem, die zich heeft gegeven tot een losprijs voor *allen* (1 Tim. 2:5-7).

2 HEERE, onze Heere, hoe machtig is Uw Naam op de hele aarde! U Die Uw majesteit getoond hebt boven de hemel.

Psalm 8 opent en sluit met een lofzang voor de HEERE, wiens naam machtig is op de hele aarde. De Schepper heeft “Zijn majesteit getoond boven de hemel” (Psa. 8:2), door het onmetelijke heelal met zijn imposante lichtdraggers te scheppen (vgl. Psa. 8:4). De zon, de maan en de sterren bevinden zich “boven de hemel”, dat wil zeggen: boven de atmosfeer waarin de wolken zweven en de vogels vliegen. Op aarde zal de HEERE

Zijn machtige naam openbaren via de mens, ook al is dat schepsel nu nog zwak en vergankelijk. Over de rol van de mens in het openbaren van Gods naam op de aarde gaat het grootste deel van de psalm.

3 Uit de mond van kleine kinderen en zuigelingen hebt U een sterk fundament gelegd [letterlijk: kracht gegrondvest] omwille van Uw tegenstanders, om de vijand en wraakzuchtige te laten ophouden.

Vele christenen denken dat de Schepper Zich openbaart via wijze bestuurders, imponerende leiders en grote geleerden. Zulke mensen genieten immers groot aanzien en ze spreken met gezag. Maar zo werkt God volgens David *niet*. Hij gebruikt niet de groten en de geweldigen, maar de kinderen en de zuigelingen – de zwakste mensen die er zijn. Die spreken namens Hem, en die maken Hem groot. Zo ging het ook toen de Here Jezus nog op aarde was. *Kinderen* riepen: “Hosanna voor de Zoon van David!” (Matth. 21:15), maar de overpriesters en de oudsten zeiden: “Kruisig Hem!” (Matth. 27:20-23). Niet de groten en de geweldigen, maar de *kinderen* zijn geacht in het koninkrijk der hemelen (Matth. 18:3-5). Kinderen prezen de Here als de Redder en de Messias, omdat Hij in de tempel vele wonderen had verricht, terwijl de overpriesters en de Schriftgeleerden zich tegen Hem verzetten (Matth. 21:15-16). De groten der aarde waren “vijandig” en “wraakzuchtig”. Omdat de Here hun hypocrisie aan de kaak had gesteld, beraamden ze plannen om Hem uit de weg te ruimen. Godsdienstige leiders ontpopten zich als Zijn felste tegenstanders.

4 Als ik Uw hemel zie, het werk van Uw vingers, de maan en de sterren, die U hun plaats gegeven hebt,

5 Wat is dan de sterveling, dat U aan hem denkt, en de mensenzoon, dat U naar hem omziet?

De dichter verbaast zich over het contrast tussen Gods majesteit, die zich openbaart in de hemellichamen die door Hem zijn geschapen en die door Hem op hun plaats worden gehouden, en de nietigheid en vergankelijkheid van de mens. Hoe is het mogelijk, dat de Almachtige voor het uitvoeren van Zijn plannen gebruik maakt van een sterveling, een nietig mensenkind?

6 Toch hebt U hem weinig minder gemaakt dan de engelen, en hem met eer en glorie gekroond.

De woorden “weinig minder dan de engelen” kunnen op verschillende manieren worden opgevat:

(i) De mens is in tegenstelling tot de dieren een schepsel dat is gezegend met verstand. Hij is in staat om zijn Maker te kennen en Die te loven. Daarin lijkt hij op de engelen. Maar engelen zijn sterker dan mensen. Dus is de mens “een beetje minder” dan de engelen.

(ii) De mens is voor een “poosje” (voor weinig tijd) minder gemaakt dan de engelen. Hij zal niet altijd in die ondergeschikte positie blijven, want uiteindelijk zal hij met eer en glorie worden gekroond.

In de brief aan de Hebreëen worden beide verklaringen van Psa. 8:6 gegeven. De schrijver van die brief legt uit wat David bedoelde, toen hij dichtte dat de Mensenzoon (d.w.z. de Messias) “een weinig minder” is gemaakt dan de engelen. Dit was “vanwege het lijden van de dood” (Heb. 2:9). De Messias heeft deelgenomen “aan bloed en vlees” (Heb.2:14). Hij heeft als een sterveling op aarde geleefd en is uiteindelijk gestorven, net als alle andere mensen. In dat opzicht was Hij *minder* dan de engelen, want engelen sterven niet. Een sterveling is minder dan een onsterfelijk hemelwezen.

Maar de Hebreëenschrijver zegt ook, dat God zijn Zoon heeft gesteld “tot erfgenaam van alle dingen” en dat die Zoon “zoveel *meer* is geworden dan de engelen als Hij uitnemender naam geërfd heeft dan zij” (Heb. 1:2,4). Een zoon is meer dan een bode of een knecht (Heb. 1:5-14). Van de “Mensenzoon” zegt de brief, dat God Hem *aanvankelijk* “een weinig minder heeft gemaakt dan de engelen”, maar Hem *uiteindelijk* “met heerlijkheid en eer heeft gekroond”. Dat laatste gebeurde bij Zijn opstanding en hemelvaart. Sinds die tijd is Hij veel *méer* dan de engelen. Want Hij is bekleed met onvergankelijke majesteit (Heb. 1:8-12) en Hij staat niet “voor” of “bij” de troon als een dienaar, maar Hij zit aan Gods rechterhand, óp de troon, totdat God Zijn vijanden stelt tot een voetbank voor Zijn voeten (Heb. 1:13-14).

Deze weg heeft de Messias afgelegd ten behoeve van de mensheid. Want de schrijver van de Hebreëenbrief merkt op, dat de Mensenzoon “door de genade van God voor ieder de dood smaakte” (Heb. 2:9) om daarop te laten volgen: “Daar nu de kinderen aan bloed en vlees deel hebben, heeft ook Hij op gelijke wijze daaraan deelgenomen, opdat Hij door de dood te niet zou doen hem die de macht over [Gr. “van”] de dood had, dat is de duivel, en allen zou verlossen die uit vrees voor [de] dood hun hele leven door aan slavernij onderworpen waren” (Heb. 2:14-15). “Om vele zonen tot heerlijkheid te leiden” volmaakte God “de overste Leidsman van hun behoudenis door lijden” (Heb. 2:10). Dankzij Christus zullen ontelbaar velen “met eer en glorie worden gekroond”. De apostel Paulus heeft over dit onderwerp geschreven: “... Waar [de] dood is door een mens, is ook [de] opstanding van de doden door een mens. Want evenals in Adam allen sterven, zo zullen ook in Christus allen levend gemaakt worden” (1 Kor. 15:21-22).

**7 U doet hem heersen over de werken van Uw handen, U hebt alles onder zijn voeten gelegd:
8 schapen en runderen, die allemaal, en ook de dieren van het veld,
9 de vogels in de lucht en de vissen in de zee, al wat over de paden van de zeeën gaat.**

Psa. 8:7-9 is een verwijzing naar Gen. 1:28. De Schepper heeft tegen het eerste mensenpaar gezegd: “Heerst over de vissen der zee en over het gevogelte des hemels en

over al het gedierte, dat op de aarde kruipt”. Dezelfde dieren worden in omgekeerde volgorde in Psa. 8:9-10 genoemd: eerst “wat op de aarde kruipt” (schapen, runderen, de dieren van het veld), daarna: “het gevogelte des hemels”, d.w.z. “de vogels in de lucht”, en tenslotte: “de vissen der zee”, “al wat over de paden der zeeën gaat”.

De apostel Paulus laat zien, dat we het woord “alles” in Psa. 8:7 volstrekt letterlijk mogen opvatten. “Alles” betekent: “al de werken van uw handen”, héél het geschapene. Er is geen enkele uitzondering op. God heeft “niets overgelaten dat Hem niet onderworpen zou zijn” (Heb. 2:8). Alleen de Schepper is van dit “alles” uitgezonderd (1 Kor. 15:27). Gods Zoon is gesteld tot “erfgenaar van alle dingen” (Heb. 1:2). “Alles” betekent niet alleen: alle levenden, maar ook: alle doden (Rom. 14:9). De Messias zal als “laatste vijand” de dood teniet doen (1 Kor. 15:26). Hij schaft de dood af (2 Tim. 1:10). En wanneer de dood te niet is gedaan, zullen allen leven: “Want evenals in Adam allen sterven, zo zullen ook in Christus allen levend gemaakt worden” (1 Kor. 15:22).

10 HEERE, onze Heere, hoe machtig is Uw Naam op de hele aarde!

De HEERE heeft de “werking van de macht van Zijn sterkte” op aarde getoond door Christus “uit de doden op te wekken en Hem te zetten aan Zijn rechterhand, boven alle overheid, gezag, kracht en heerschappij en elke naam die genoemd wordt” (Efe. 1:20-21). Hij zal de grootte van die kracht ook demonstreren in allen die geloven (Efe. 1:18-19, 2:4-7), en uiteindelijk in de hele mensheid (1 Kor. 15:22). Vandaar dat David zijn psalm met een lofzang op Gods Naam opent en besluit (Psa. 8:2,10).

* * * * *